

ΓΙΑΡΟΣΛΑΒ ΧΑΣΕΚ

Ο ΧΑΛΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

ΣΒΕΪΚ

ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΡΧΑΙΟ ΘΔΕΙΟ 20, 21, 22 ΙΟΥΛΗ ΕΝΑΡΞΗ 9.00μμ

“Ο ΚΑΛΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ΣΒΕΙΚ,,

Φέτος τό θεατρικό τμῆμα τοῦ Πνευματικοῦ Καλλιτεχνικοῦ Κέντρου διάλεξε γιά νά παρουσιάσει στίς φετινές ἐκδηλώσεις τοῦ Δήμου τό περίφημο ἔργο τοῦ Γιάροσλαβ Χάσεκ: «‘Ο καλός στρατιώτης Σβέϊκ». Οἱ ξεκαρδιστικές περιπέτειες τοῦ «νομιμόφρωνα»—χαζούλη Σβέϊκ είναι ἔνα ἀπό τά ἔργα πού ἀγαπήθηκαν καί διαβάστηκαν πιό πολύ σέ δλο τόν κόσμο.

‘Ο «νομιμόφρων» — χαζούλης Σβέϊκ είναι ἔνας ἀπό τούς πιό πολυδιαβασμένους καί ἀγαπημένους ἥρωες τῆς παγκόσμιας λογοτεχνίας. Ἡ ἀπλοϊκή του φυσιογνωμία, οἱ περιπέτειές του καί οἱ γκάφες του, ἡ ἀνθρωπιά του καί τά μπλεξίματά του, τοῦ προσδίδουν κάτι ἀπό τήν ύποσταση τῆς λαϊκῆς ἀνθρώπινης φιγούρας, σ' δλα τά μήκη καί τά πλάτη τοῦ κόσμου. ‘Ο ἥρωας αὐτός γέννημα τῆς φαντασίας τοῦ Χάσεκ ἀλλά καί θρέμμα τῆς καθημερινῆς πραγματικότητας, ἔδωσε τήν εὐκαιρία στό διάσημο Τσέχο συγγραφέα μέσω τοῦ Σβέϊκ νά σατιρίσει τήν ύποκριτική ἡθική, τήν πατριδοκαπηλία, τό «πολεμικόν μένος», τή φιλοπολεμική διάθεση, τή θρησκοληψία, τόν ύποβιτασμό τῆς ἀνθρώπινης δύντότητας. Πρόσωπα καί πράγματα περιπλέκονται γύρω ἀπό τόν Σβέϊκ καί αὐτός, δ «καλός στρατιώτης», μέσα ἀπό τήν

πένα τοῦ Χάσεκ ἡ ἴδια ἡ σάτιρα πού κόκκαλα τσακίζει.

‘Ο Χάσεκ στόν «καλό στρατιώτη» του, φαινομενικά διακωμαδεῖ τόν Σβέϊκ, τοῦ προσδίδει ἀφελές ὑφος, ἀνεπίτρεπτους τρόπους. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς στρατιωτικῆς, θρησκευτικῆς, κοινωνικῆς καί οἰκονομικῆς ἔξουσίας διασκεδάζουν μέ τά καμώματά του, μά ἡ συμπεριφορά τοῦ Σβέϊκ καθορίζεται ἀπό τίς συνθῆκες πού τόν ύποχρεώνουν, ἐνεργώντας μέ συγκεκριμένο τρόπο, νά ἐπιβιώνει. Ἀνόητο λοιπόν, κωμικό καί ἀνορθόλογο δέν είναι τό πρόσωπο τοῦ Σβέϊκ ἀλλά ἐκεῖνο τό πλέγμα τῆς ἔξουσίας, τῶν ψεύτικων ἀξιῶν τῆς κίθηλης ἡθικῆς, τῶν κατακτητικῶν πολέμων τοῦ ἄνομου κέρδους. Ἡ μορφή τοῦ Σβέϊκ, ἡ δράση του, ἡ σάτιρά του δέν είναι πάρα δ κοῖλος καθρέπτης μιᾶς ἀντιφατικῆς, ἐτοιμόρροπης καί κάλπικης κοινωνίας.

‘Ο καλός στρατιώτης Σβέϊκ πού παρουσιάζει τό Π.Κ.Κ. τοῦ Δήμου τῆς Πάτρας είναι ἡ θεατρική διασκευή τοῦ δμώνυμου μυθιστορήματος, ἀπό τόν Σωτήρη Πατατζῆ.

Τόν ρόλο τοῦ Σβέϊκ στή δεκαετία τοῦ '60 ύποδύθηκε δ λαϊκός κωμικός Μίμης Φωτόπουλος καί ἀποτέλεσε μιά πολύ σημαντική προσωπική του ἐπιτυχία.

Ο ΣΒΕΪΚ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ

Βρισκόμαστε στήν Τσεχοσλοβακία λίγες μέρες πρίν ξεσπάσει ό Α' παγκόσμιος πόλεμος. Ή χώρα είναι έξαρτημένη έπαρχιά τής Αύστρουσυγγρικής αύτοκρατορίας. Ο τσέχικος λαός δηγείται άναγκαστικά σ' ένα άνευ πρηγουμένου άνθρωποκτόνο μακελειό, ύπερ τῶν συμφερόντων τοῦ Κάϊζερ καὶ τοῦ Αύτοκράτορα. Οἱ Τσέχοι ὅμως δέν διαθέτουν «τό πρέπον πολεμικό φρόνημα» ὥστε νά πέσουν «ἡρωϊκῶς καὶ ἀσυζητητί» γιά τά κέρδη τοῦ κατακτητή τους!!

Τότε ἐμφανίζεται ό καλός στρατιώτης Σβέϊκ, θῦμα τῶν κρωγμῶν τῆς πολεμικής σάλπιγγας καὶ ἀρχίζουν οἱ θυελλώδεις περιπέτειές του: Κατηγορεῖται γιά ἐσχάτη προδοσία, ἀνακρίνεται, δηγείται στό τρελοκομεῖο, τὸν τρέχουν σέ εἰδικά ἀναρρωτήρια, προσλαμβάνεται σάν δρυτινάτσα ἐνός καθολικοῦ παπᾶ, ύπηρετεῖ ἔναν ἐρωτιδέα ύπολοχαγό ...πουθενά δέν στεριώνει. Απ' ὅπου περνᾷ, ἀθελά του ξεσκεπάζει καὶ περιπλέκει τά πάντα. Δέν ἀφήνει τίποτα ὅρθιο. Ή ἀφοπλιστική του ἀφέλεια, οἱ σαρωτικές του γκάφες, ἀφήνουν πίσω του δλόγυμνα τά ἐρείπια τῆς σαθρῆς κοινωνίας τῆς ἐποχῆς.

Ο Σβέϊκ αὐτοχαρακτηρίζεται «ἡλίθιος, βλάκας, κοθώνι». Ο παιδικός του αὐθορμητισμός, ἡ εἰλικρίνειά του καὶ ἡ ὑποτιθέμενη διανοητική του βλάση ξεγυμνώνουν μέ απλοϊκότητα τὸν κόσμο τῶν πολεμοκάπηλων, τῶν κερδο-

σκόπων, τῶν ψευτοδιανοούμενων, τῶν ἡθικολόγων καὶ τῶν θρησκολήπτων.

Εἶναι ὅμως ό Σβέϊκ πραγματικά ἡλίθιος; Ή πατέντα τοῦ βλάκα πού φορᾶ, δέν είναι παρά τό προκάλυμά του, τό «καμουφλάζ» τοῦ σατιρικοῦ ἡρωα τοῦ Χάσεκ. Εἶναι τό ἀποκαλυπτικό νυστέρι πάνω στό σῶμα μιᾶς σάπιας «καθωσπρέπει» κοινωνίας. Εἶναι τό ἐργαλεῖο πού χρησιμοποιεῖ ό συγγραφέας μέσω τοῦ δποίου, βγάζει στή φόρα τό ψέμα καὶ τήν ἀπάτη.

«Ο καλός στρατιώτης Σβέϊκ» είναι κωμῳδία. Τό γέλιο ρέει ἀφθονο. Ή είρωνεία καὶ ἡ σάτιρα ξεχειλίζουν μέσα ἀπό τά καμώματα τοῦ ἡρωα. Τά ξεκαρδιστικά παθήματα τοῦ Σβέϊκ γελοιοποιοῦν τόν συμβατικό περίγυρό του, τινάζουν στόν ἀέρα τίς φθαρμένες ἀξίες τῆς ύποκριτικῆς κοινωνίας καὶ ζωῆς.

Ο Γ. Χάσεκ ἐπένδυσε τίς προδευτικές ἴδεολογικές του πεποιθήσεις καὶ σ' αὐτό τό σπουδαῖο ἔργο του καὶ περιτύλιξε τόν ἀνεπανάληπτο ἡρωά του τόν Σβέϊκ μ' ἔνα μοναδικό αὐθόρμητο λαϊκό χιοῦμορ.

Ο ἴδιος δ Χάσεκ στόν πρόλογο τοῦ ἔργου του γράφει γιά τόν χαρακτήρα τοῦ Σβέϊκ: «Τραβάει σεμνά τό δρόμο του, δέν ἐνοχλεῖ κανέναν. Μά καὶ ἐκεῖνον δέν τόν ἐνόχλησε οὕτε καὶ θά τόν ἐνοχλήσει ποτέ κανένας δημοσιογράφος ζητώντας του συνέντευξη».

“Ο ΚΑΛΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ΣΒΕΙΚ,,

Τοῦ ΓΙΑΡΟΣΛΑΒ ΧΑΣΕΚ

Θεατρική διασκευή ΣΩΤΗΡΗ ΠΑΤΑΤΖΗ

Σκηνοθεσία: Εύανθία Στιθανάκη

Σκηνικά: Είκαστικό Τμῆμα

Κοστούμια: Θάνος Μόσχος

Μουσική: Χρήστος Γιαννόπουλος

ΡΟΛΟΙ:

Σβέϊκ: Χρήστος Μπαϊρακτάρης

Κάτυ: Γιάννα Κατσούρη

Παπάς — κ. Πάλιθεκ: Πέτρος Πουρνατζῆς

Μπάοντσε—Άστυνόμος: Περικλής Βασιλόπουλος

Λούκας — Άνακριτής: Άνδρέας Φωτεινόπουλος

Ντούμπ — Μίσεκ: Αθανασία Κόστα

Μπαλούν — Στρατηγός: Σωτήρης Κόττης

Μάρεκ: Θανάσης Μήσας

Κοπανατζῆς: Δημήτρης Μητρόπουλος

Βαρώνη: Μαρία Μεταλίδη

Κα Πάλιθεκ: Ντίνα Παναγιωτοπούλου

Κα Μύλλερ: Εύη Μεταλίδη

Νοσοκόμος: Λάζαρος Πουρνατζῆς

Δανειστής: Νίκος Κοντέλος

Κακόνυ: Νίκος Μπαλής

Άννούλας: Γιώτα Μανέτα

Κος Βρέντελ: Μιχάλης Γκίνος